

Trøndelag høyere yrkesfagskole

avdeling Chr Thams

Studieplan

Helse, aldring og aktiv omsorg

2020 - 2021

Revisjoner:

Dato	Revisjon årsak	Ansvarlig/utført av	Versjon
12.08.2020	Endring av oppnådd kompetanse	M. Løkeland-Stai	02

Om studieplanen:

Denne studieplanen skal gi studenten et innblikk i studiets innhold og organisering. **Studieplanen er skolens avtale med studenten og visa versa.**

1	OPPSUMMERING	5
2	HOVEDMÅL	5
3	SKJEMATISK OVERSIKT OVER EMNER OG INNHOLD	5
3.1	DEN INDRE SAMMENHENGEN I UTDANNINGA	5
4	OPPTAKSKRAV	6
4.1	ORDINÆRT OPPTAKSKRAV	6
4.2	BETINGET OPPTAK	6
4.3	REALKOMPETANSEOPPTAK	6
4.4	SØKERE MED UTENLANDSK UTDANNING.....	6
4.5	FORHÅNDSLØFTE.....	7
4.6	FRITAK.....	7
4.7	POLITIATTEST	7
5	SKIKKETHETSVURDERING	7
6	OPPNÅDD KOMPETANSE	7
7	BAKGRUNN FOR STUDIET I HELSE, ALDRING OG AKTIV OMSORG	7
8	LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSE FOR UTDANNINGEN I HELSE, ALDRING OG AKTIV OMSORG	8
8.1	BEGREPSAVKLARINGER.....	9
8.1.1	<i>Aktiv omsorg</i>	9
8.1.2	<i>Helsefremmende arbeid</i>	9
8.1.3	<i>Sykdomsforebyggende arbeid</i>	9
8.1.4	<i>Eldreomsorg</i>	9
8.1.5	<i>Gerontologi</i>	9
8.1.6	<i>Geriatri</i>	10
9	ORGANISERING AV DESENTRALISERT STUDIUM PÅ DELTID	10
9.1	SKJEMATISK GJENNOMFØRINGSMODELL FOR ”HELSE, ALDRING OG AKTIV OMSORG” OVER 2 ÅR (4 SEMESTRE)	10

9.2	ARBEIDSBELASTNING PR EMNE	10
10	TEORETISKE STUDIER OG ERFARING I GJENSIDIG UTVIKLING.....	11
10.1	ARBEIDSFORMER OG METODER I STUDIET.....	11
10.1.1	<i>Undervisningsformer.....</i>	<i>11</i>
10.1.2	<i>Konkretisering av læringsutbytte</i>	<i>12</i>
10.1.3	<i>Ansvar for egen læring.....</i>	<i>12</i>
10.1.4	<i>Tilrettelegging.....</i>	<i>12</i>
10.2	VEILEDNING	13
10.3	ARBEIDSFORMER/ SAMLINGSBASERT	13
10.3.1	<i>Andre arbeidsformer</i>	<i>13</i>
10.3.2	<i>Responstid</i>	<i>13</i>
10.3.3	<i>Oppmøte og fravær.....</i>	<i>14</i>
11	VURDERING	14
11.1	FORMÅL	14
11.2	VURDERINGSGRUNNLAG OG GJENNOMFØRING	14
11.3	SÆRSKILT OM PRAKSIS	14
11.4	VURDERING OG GJENNOMFØRING FOR HOVEDPROSJEKTET	15
11.4.1	<i>Tidspunkt og tidsramme</i>	<i>15</i>
11.4.2	<i>Organisering og rettleiding.....</i>	<i>15</i>
11.4.3	<i>Startsamling.....</i>	<i>15</i>
11.4.4	<i>Underveisevaluering</i>	<i>15</i>
11.4.5	<i>Sluttevaluering.....</i>	<i>16</i>
11.4.6	<i>Evalueringsgrunnlag.....</i>	<i>16</i>
11.4.7	<i>Evalueringsgrunnlaget for eksamenskarakter.....</i>	<i>16</i>
11.4.8	<i>Eksterne sensorer</i>	<i>16</i>
11.5	KRITERIER SOM ANVENDES VED VURDERING AV INNLEVERTE SKRIFTLIGE ARBEIDER	16
11.6	FØLGENDE VURDERINGSFORMER BENYTTES.....	17
11.6.1	<i>Kvalitativ beskrivelse av de enkelte karaktertrinnene for emnene</i>	<i>17</i>
11.7	VITNEMÅL OG KOMPETANSEBEVIS.....	18
12	OVERSIKT OVER EMNER OG TEMA	19
12.1	EMNE 1 (10 STUDIEPOENG) 00HH12A FELLES GRUNNLAG FAGSKOLEUTDANNINGER I HELSEFAGENE.....	19
12.1.1	<i>Sentrale tema i emne 1</i>	<i>20</i>
12.2	EMNE 2 (7 STUDIEPOENG) 00HH12B HELSEFREMMEDE OG SYKDOMSFØREBYGGENDE ARBEID.....	22
12.2.1	<i>Sentrale tema i emne 2</i>	<i>23</i>

12.3	EMNE 3 (11 STUDIEPOENG) 00HH12C BEHANDLING, PLEIE OG OMSORG VED SYKDOM, SKADER OG FUNKSJONSNEDESETTELSE.....	24
12.3.1	<i>Sentrale tema i emne 3</i>	25
12.4	EMNE 4 (7 STUDIEPOENG) 00HH12D ORGANISERING, SYSTEM OG LEDELSE	27
12.4.1	<i>Sentrale tema i emne 4</i>	27
12.5	EMNE 5 (10 STUDIEPOENG) 00HH12E HOVEDPROSJEKT	28
12.6	EMNE 6 (15 STUDIEPOENG) 100HH12P PRAKSIS.....	29
13	OBLIGATORISKE KRAV I EMNENE	31
13.1	VURDERING/ TILBAKEMELDING PÅ OPPGAVER	32
14	EVALUERING AV STUDIET	32
15	LITTERATUR OG IT	32
15.1	LITTERATURLISTE	32
15.2	BIBLIOTEKTJENESTER.....	33
15.3	KRAV TIL DATAUTSTYR.....	33
15.4	LÆRINGSPLATTFORMA CANVAS	34

1 OPPSUMMERING

Fagskoletilbudet «Helse, aldring og aktiv omsorg» er 1-årig fagskole, gjennomført som 2-årig deltidsstudium ved THYF avd Chr Thams fagskole. Studiet blir organisert som et desentralisert studium ved hjelp av videokonferanse til eventuelle studentgrupper andre steder enn hos THYF avd Chr Thams fagskole.

2 HOVEDMÅL

Fagskoleutdanningen i Helse, aldring og aktiv omsorg skal sikre den enkeltes, samfunnets og arbeidslivets behov for kompetanse i tråd med dagens og framtidens oppgaver og utfordringer innen eldreomsorg.

Formålet med utdanningen er å utdanne reflekterte yrkesutøvere som med høy yrkesetisk forståelse tar initiativ til, organiserer og iverksetter tiltak i samarbeid med eldre, deres pårørende, frivillige medarbeidere og andre yrkesgrupper innenfor eldreomsorgen.

3 SKJEMATISK OVERSIKT OVER EMNER OG INNHOLD

Emne	Emne-kode	Studie-poeng
<i>Emne 1</i> Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i helse- og omsorgsfagene	00HH12A	10
<i>Emne 2</i> Helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid	00HH12B	7
<i>Emne 3</i> Behandling, pleie og omsorg ved sykdom, skader og funksjonsnedsettelse	00HH12C	11
<i>Emne 4</i> Organisering, system og ledelse	00HH12D	7
<i>Emne 5</i> Hovedprosjekt	00HH12E	10
Praksis	00HH12P	15
Sum		60

3.1 Den indre sammenhengen i utdanninga

Her beskrives i korte trekk innholdet i hvert emne, for å vise hvordan emnene til sammen gir en bred kompetanse i de mange ulike sidene og aspektene ved eldreomsorg, og kompetanse til å vurdere og arbeide aktivt i de mange ulike oppgavene som skal dekke en god eldreomsorg.

Emne 1, Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i helse- og omsorgsfagene

Gir en basis for utdanninga, med etikk, samfunnssyn, menneskeretter, lovverk, velferdsstaten etc

Emne 2, Helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid

Gir innsikt i aldringsprosessen, de eldres situasjon i samfunnet og i metoder og tiltak for å holde helse og aktivitet oppe. Dette emnet er ikke spesielt innrettet på sykdom, men på tiltak og metoder for å opprettholde helse og aktivitet så lenge og så godt som mulig.

Emne 3, Behandling, pleie og omsorg ved sykdom, skader og funksjonsnedsettelse.

Gir kompetanse om sykdommer og lidelser og om behandling, pleie og omsorg.

Emne 4, Organisering, system og ledelse

Gir kompetanse i hvordan eldreomsorgen er organisert og om samarbeid, mellom de ulike offentlige og private aktørene og organisasjonene og samarbeid med pårørende. Utviklings- og forskningsarbeid er også sentralt.

Emne 5, Hovedprosjekt

Her skal studenten vise at de kan knytte sammen faglig stoff fra andre emne og erfaring fra praksis og utvikle kompetansen sin og holdningene sine videre gjennom arbeidet med hovedprosjektet.

Praksis

Gjennom veiledet praksis skal studenten bli bevisst på egen faglig utvikling, holdninger og kompetanse i arbeid med eldre mennesker.

4 OPPTAKSKRAV

4.1 Ordinært opptakskrav

- Fullført og bestått videregående opplæring med oppnådd fagbrev i helsearbeiderfaget eller aktivtørfaget
- Fullført tidligere utdanningsløp: hjelpepleierutdanning, fagbrev som omsorgsarbeider

4.2 Betinget opptak

Søkere som ikke er ferdig med læretida og som kan dokumentere at de skal gjennomføre fag/ svenneprøve i barne- og ungdomsarbeiderfaget etter opptaksfristen, kan tildeles plass på vilkår om bestått prøve. Siste dato for slik prøve er 1. oktober om studieplassen skal beholdes. Om prøven ikke består, mister søker studieplassen.

4.3 Realkompetanseopptak

Søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret kan også tas opp til studiet på bakgrunn av at skolen gjennomfører realkompetansevurdering.

Ved realkompetanseopptak må søker ha, og sende inn dokumentasjon på

- Tilsvarende realkompetanse som det ordinære opptakskravet for Barn med særskilte behov
Dette kan være relevant praksis, skolegang, kurs etc.

4.4 Søkere med utenlandsk utdanning

- Søkere fra de andre nordiske landene er kvalifisert for opptak når de har fullført opplæring tilsvarende videregående opplæring som gir opptaksgrunnlag for den aktuelle fagskoleutdanningen.
- Søkere utenfor Norden må, ved autorisert translatør, dokumentere likeverdig opplæring og praksis. Søkerne må ha bestått eller ha likeverdig realkompetanse i fellesfagene ordinært opptakskrav, tilsvarende Vg1 og Vg2 i yrkesfaglige utdanningsprogram i Kunnskapsløftet 2006. De må også oppfylle krav om relevant praksis eller utdanning fra hjemlandet.
- Søkere må ha kunnskaper i norsk tilsvarende nivå B2 (høyere mellomnivå) i språknivåskalaen i det europeiske rammeverket for språk (CEFR).

4.5 Forhåndsløfte

Søkere som har dokumentert behov for tidlig svar, kan be om forhåndsløfte. Forhåndsløfte kan gis til søkere som normalt ville ha fått tilbud om studieplass ved forrige ordinære opptak.

4.6 Fritak

Studiet er delt inn i emner. Det er mulig for studenten å søke om fritak for en eller flere emner dersom det kan dokumenteres at tilsvarende emner er fullført og godkjent fra før. For nærmere regler for fritak og innpassing, se reglement for Trøndelag høgere yrkesfagskole.

4.7 Politiattest

Opptak til alle helse- og oppvekstutdanningene krever gyldig politiattest

5 SKIKKETHETSVURDERING

Utdanninga «Helse, aldring og aktiv omsorg» er underlagt krav om skikkethetsvurdering, slik det er beskrevet i fagskoleforskrifta §§ 26 – 36.

Fagskoleforskrifta § 26 beskriver formålet med skikkethetsvurdering:

«En skikkethetsvurdering skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket. En student som i utdanningen eller i fremtidig yrkesutøvelse kan utgjøre fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til barn, unge eller voksne i sårbare situasjoner, er ikke skikket for yrket.»

Vurderinga skal skje gjennom hele fagskoleutdanninga, og studentene får informasjon om reglene for dette ved studiestart. I forskrift for Trøndelag høgere yrkesfagskole (§ 3-1) er det i beskrevet hvordan vurderingen vil skje, og om eventuell klagebehandling.

6 OPPNÅDD KOMPETANSE

Alle som fullfører og består utdanningen, tildeles vitnemål. For at dette skal fungere godt internasjonalt, skal begrepet Professional Degree brukes for fagskoleutdanning på 60 studiepoeng.

Etter endt og godkjent utdanning får man derfor «Professional Degree i Helse, aldring og aktiv omsorg».

7 BAKGRUNN FOR STUDIET I HELSE, ALDRING OG AKTIV OMSORG

Fagskolens opplæringstilbud i Norge er omfattende. Disse utdanningene skal være tilpasset samfunnets behov for svært mange typer fagkompetanse. Utdanningene er organisert i en rekke fagretninger med fordypninger innen blant annet bygg og anlegg, elektro, data, økonomi og ledelse samt helse- og omsorgsfag.

Når det gjelder helse- og sosialfag sto opprinnelig Sosial- og Helsedirektoratet bak de nasjonale planene for fagskoleutdanning i helse- og sosialfag, men dette er i dag overtatt av Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanning i helse- og oppvekstfag, NUFHO.

Med noen tilpasninger, er utdanninga i helse, aldring og aktiv omsorg som tilbys av THYF avd Chr Thams fagskole, basert på NUFHOs nasjonale plan for Helse, aldring og aktiv omsorg, versjon 31.12.2017.

Tilpasningene som THYF avd Chr Thams fagskole har gjort til sentral læreplan er i hovedsak en justering av antall studiepoeng for noen av emnene: Emne 1 er økt fra 8 til 10, Emne 3 er økt fra 10 til 11, Emne 5 er økt fra 8 til 10 og Emne 6 (praksis) er redusert fra 20 til 15.

8 LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSE FOR UTDANNINGEN I HELSE, ALDRING OG AKTIV OMSORG

Læringsutbyttene for de enkelte emnene er beskrevet under hvert enkelt emne lengre ut i studieplanen.

Kunnskap	<p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none">• har kunnskap om aldring, Eldres helse og om helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid for eldre• har kunnskap om hva som kjennetegner den geriatrike pasienten og om hvordan kompleksiteten gir konsekvenser for omsorgsutøvelsen• har kunnskap om faglige verktøy i arbeidet med kartlegging av ressurser, behov, funksjonsnivå og helsesvikt hos eldre• har innsikt i verdier og lovverk for helse- og omsorgssektoren, samt i nasjonale anbefalinger og retningslinjer for arbeid med og kvalitet på helsetjenester til eldre• har kunnskap om organisering av eldreomsorgen og kjennskap til ansvar og oppgaver for aktører og samarbeidspartnere i ulike pasientforløp• kan oppdatere sin kunnskap om Eldres helse og sykdom, helsefremming, forebygging, rehabilitering og utøvelse av omsorg til eldre• forstår at eldre er en ressurs, og at helsefremmende og forebyggende arbeid blant eldre og en velfungerende eldreomsorg bidrar til verdiskaping i samfunnet
Ferdigheter	<p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none">• kan anvende kunnskap om helsefremmende og forebyggende arbeid til å veilede eldre om livsstilsendringer og om mestring når helse og funksjonsevne endres• kan anvende kunnskap om aldring, og om sykdom, skade og funksjonsnedsettelse hos eldre, til å kartlegge og identifisere ressurser og behov, funksjonsnivå og helsesvikt• kan anvende kunnskap om den geriatrike pasienten til å delta i behandling og rehabilitering, og til å planlegge og iverksette tiltak som ivaretar brukerens behov for pleie og omsorg• kan anvende kommunikasjonsformer og teknikker profesjonelt i samarbeidet med brukere, pårørende, frivillige, kollegaer og andre yrkesgrupper• kan kartlegge tilstand, ressurser og behov hos eldre brukere ved hjelp av standardiserte observasjonsskjemaer og kartleggingsverktøy• kan kartlegge situasjoner i møte med eldre brukere, og identifisere faglige og etiske problemstillinger og behov for å iverksette tiltak• kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger knyttet til arbeid med eldre

Generell kompetanse	<p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none">• har forståelse for yrkesetiske retningslinjer som regulerer yrkesutøvelsen innen helse- og omsorgstjenesten• har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk ved at han/hun ivaretar brukermidvirkning, den eldre brukerens integritet, og faglig forsvarlighet• kan utføre helsefremmende, forebyggende, behandlende, rehabiliterende og/eller lindrende omsorg etter den eldre brukerens individuelle behov• kan bygge relasjoner med kollegaer, og på tvers av avdelinger og etater i samarbeidet om tjenestetilbudet til eldre brukere• kan utvikle konkrete miljøtiltak for å bedre kvaliteten på tjenester til eldre• kan utvikle arbeidsmetoder og tjenester til eldre, gjennom kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon på arbeidsplassen
----------------------------	---

8.1 Begrepsavklaringer

8.1.1 Aktiv omsorg

Aktiv omsorg innebærer å legge vekt på kultur, aktivitet og trivsel som helt sentrale og grunnleggende elementer i et helhetlig omsorgstilbud. St.meld. nr. 25 (2005-2006) Mestring, mening og mangfold legger opp til "Aktiv omsorg" som en hovedstrategi for framtidens omsorgstjenester. En slik strategi vil kreve større grad av tverrfaglig arbeid i helse- og omsorgstjenesten med økt vekt på fysisk aktivitet, kulturtiltak og annet arbeid for å stimulere gjenværende evne til mestring og til å skape livskvalitet.

8.1.2 Helsefremmende arbeid

Helsefremmende arbeid er *"Den prosess som gjør folk i stand til å bedre og bevare sin helse"* (Ottawa-charteret, 1986). Helsefremmende arbeid er altså det som både samfunnet og individet selv bevisst gjør for å bedre helsa.

8.1.3 Sykdomsforebyggende arbeid

Sykdomsforebyggende arbeid tar sikte på å forebygge sykdom og skade ved å redusere helsemessige risikofaktorer. Forskjellen fra helsefremmende arbeid er at helsefremmende arbeid forsterker de positive faktorene (friskfaktorene), mens sykdomsforebyggende arbeid tar sikte på å fjerne eller redusere de negative faktorene (risikofaktorene).

8.1.4 Eldreomsorg

Eldreomsorg omfatter alle typer helse og sosialtjenester som kan bidra til et best mulig liv i alderdommen. På individplan omfatter eldreomsorg alle typer helse- og sosialtjenester som er rettet mot de behov den enkelte har. På samfunnsplan omfatter eldreomsorg planlegging, gjennomføring og evaluering av helse- og sosialtjenester \på tvers av sektorer og mellom og innenfor ulike institusjoner. Felles for disse tjenestene på individ- og samfunnsplan, bør være at de tar utgangspunkt i eldre menneskers selvbestemmelse, muligheter og ressurser og at det mellommenneskelige og etiske aspektet blir vektlagt.

8.1.5 Gerontologi

Gerontologi er et begrep som dekker de ulike aspektene ved normal aldring og aldringsprosessen.

8.1.6 Geriatri

Geriatri er et begrep som brukes om sykdommer og funksjonsnedsettelse knyttet til alderdommen. Fagområdene gerontologi og geriatri belyser dermed ulike sider ved aldring og de vurderinger og tiltak som iverksettes for eldre.

9 ORGANISERING AV DESENTRALISERT STUDIUM PÅ DELTID

Utdanningen i «Helse, aldring og aktiv omsorg» er et 1-års heltidsstudium med totalt 1650 timer arbeidsbelastning. Normal gjennomføringsmodell hos Chr Thams fagskole er deltid over 2 år.

Undervisningstiden er tilpasset slik at det skal være mulig å ta utdanningen som deltidstudium i tillegg til annen sysselsetting.

Studiet er desentralisert ved hjelp av to-veis videokonferanse, slik at studenter som ikke kan møte på samlinger hos THYF avd Chr Thams fagskole kan følge teorisamlingene i lokale grupper.

Undervisningen er samlingsbasert med heldagssamlinger, på fast ukedag. I tillegg er det obligatorisk praksis med veiledning, og obligatoriske ekskursjoner.

I tillegg til teorisamlinger er det kommunikasjon med studentene ved hjelp av nettbasert læringsplattform. Skolen bruker i dag Canvas som læringsplattform. Utlevering/ innlevering av oppgaver og veiledning til disse fra lærer vil i hovedsak skje via læringsplattforma.

Det blir gjort opptak av alle teorisamlingene og lagt tilgjengelig på nettet som hjelp for repetisjon, ved fravær og som støtte for studenter med lærevansker, f.eks. dysleksi.

9.1 Skjematisk gjennomføringsmodell for ”helse, aldring og aktiv omsorg” over 2 år (4 semestre)

Arbeidsbelastning for hele studiet gjennom 4 semestre	Undervisning/ veiledning på samlinger 4 semestre á 15 dagsamlinger på 7 t = 420 t	Veiledning i basisgrupper 30 t/ semester via fysisk møte, videokonferanse/ skype o.l.	Selvstudier og arbeid med oppgaver/ rapporter og gjennomføring av eksamen	Praksis 10 uker fulltid 37,5 t x 10
1650 timer	420 timer	120 timer	735 timer	375 timer

Studenter/ studentgrupper som ønsker veiledning, tar etter behov kontakt med faglærer.

9.2 Arbeidsbelastning pr emne

Emne	Omfang (Studiepoeng)	Individuell belastning (Timer)
<i>Emne 1</i> Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i helse- og omsorgsfagene	10	275
<i>Emne 2</i> Helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid	7	193
<i>Emne 3</i> Behandling, pleie og omsorg ved sykdom, skader og funksjonsnedsettelse	11	303

<i>Emne 4</i> Organisering, system og ledelse	7	193
<i>Emne 5</i> Hovedprosjekt	10	275
<i>Emne 6</i> Praksis	15	411
<i>Totalt for studiet</i>	60	1650

Praksis skal som hovedregel være gjennomført før start på hovedprosjektet, og må være godkjent før avsluttende eksamen.

10 TEORETISKE STUDIER OG ERFARING I GJENSIDIG UTVIKLING

Studier av teori har til hensikt å gi studenten den teoretiske kunnskapen som er nødvendig for å bli funksjonsdyktig innen fagområdet. Formålet er også å utvikle holdninger til egen yrkesutøvelse gjennom en refleksjon rundt forholdet mellom teori og praksis. Læringsutbytte blir dokumentert gjennom arbeid med studiekraft i emne 1-4, og hovedprosjektet med rapport, framføring og muntlig eksaminasjon.

Studenten blir oppfordret til også å bruke annen litteratur som er aktuell for emnet, og vi forutsetter at studenten i alt sitt arbeid refererer til den litteraturen som er brukt.

I studiet legges det vekt på forholdet mellom teoretiske studier og praksis for å synliggjøre det gjensidige avhengighetsforholdet mellom disse kunnskapstypene. Dette synliggjøres gjennom arbeidsformene som benyttes i læringsarbeidet.

10.1 Arbeidsformer og metoder i studiet

10.1.1 Undervisningsformer

Undervisningen har fokus på studentaktive læringsformer. Et viktig pedagogisk prinsipp gjennom hele studiet er at studentene har ansvar for egen læring. Det innebærer at studenten aktivt må oppsøke læringssituasjoner og læringsarenaer. Skolen har en viktig funksjon rundt tilrettelegging for læring og å støtte/veilede studenten i læreprosessen.

Det legges vekt på å få frem nye kunnskaper, ferdigheter og erfaringer, samt trene aktivt i kunnskaps-søkning, kritisk tenkning og problemløsning. Dette innebærer arbeidsformer som fordrer aktiv deltakelse fra studentene.

Et overordnet prinsipp i studiet er derfor å aktivisere studentenes egne tanker, kunnskaper og erfaringer. Læring skjer som en konsekvens av studentenes egen motivasjon og innsats, alene og i samhandling med andre. Studentens læring vil bli fulgt opp gjennom veiledning. Studenten vil få konstruktiv tilbakemelding på status for læringsarbeidet.

Variasjon i valg av læringsmetoder og arbeidsformer er nødvendig for å oppnå en helhetlig kompetanse i forhold til kunnskaper, ferdigheter og den generelle kompetansen til hver enkelt student.

Arbeidsmetoder som anvendes i studiet er:

- Forelesninger
- dialogpreget undervisning

- gruppearbeid
- øvingsoppgaver
- prosjektarbeid med tverrfaglig fokus
- ekskursjoner
- studentundervisning
- selvstudium
- veiledet praksis.

Ved avslutning av hvert emne blir det gjennomført et prosjektarbeid og levert inn ei oppgave på 2500 ord som skal gjennomføres på bakgrunn av tema som er gjennomgått i emnet.

- Oppgavene skal i størst mulig grad ha tilknytning til aktuelle problemstillinger på egen eller andres arbeidsplass.
- Emneoppgavene vil som regel ha en rund ordlyd der student i samarbeid med lærer skal definere/ konkretisere problemstillingene nærmere. Problembaserte oppgaver er et viktig stikkord.

Dette er gjort for at studenten skal få mulighet til å relatere sin oppgave til sin praktiske hverdag der det er mulig.

10.1.2 Konkretisering av læringsutbytte

Studenten skal aktivt delta i konkretisering av læringsutbytte. Det er beskrevet overordnet læringsutbytte for det enkelte emnet. For å nå dette skal studenten i samarbeid med lærer konkretisere læringsutbyttet i forhold til innholdet i det enkelte emne. Oppnåelse av konkretisert læringsutbytte skal som helhet føre til oppnåelse av det overordnede læringsutbytte for emnet.

10.1.3 Ansvar for egen læring

Ansvar for egen læring stiller krav til studenten om bevissthet i forhold til læreprosesser og egne læringsbehov. Det er ikke synonymt med selvstudium. Ansvar for egen læring som pedagogisk prinsipp, innebærer i langt større grad aktiv samhandling med andre aktører i læringsmiljøet for å kunne hente ut og nyttiggjøre seg læringspotensialet. De fleste studentene har tidligere yrkespraksis. Denne forståelsen gir anledning til å legge til rette for erfaringsbaserte og studentsentrerte opplæringsformer, hvor den kompetansen som finns blant studentene, aktivt nyttes i det felles undervisningsarbeidet.

Videre er det forventet at studenten setter egne læringsmål for læringsutbytte og er aktive i forhold til planlegging, gjennomføring og vurdering av måloppnåelse. Studenten skal selv ta aktivt del i veiledningsprosessene og selv ta initiativ til innhenting av nødvendig veiledning fra skolens faglærer.

10.1.4 Tilrettelegging

- For studenter med lærevansker (dysleksi o.a.) kan tilrettelegging bli gjort ved behov gjennom samarbeid mellom student, kontaktlærer og spesialpedagog.
- Systemet med tilgjengelig opptak av alle teorisamlingene, gjør at det meste av lærestoffet er tilgjengelig som lyd/video for de som har problemer med lesing, eller som har problemer med å være til stede på alle forelesningene.
- Deler av lærestoffet er tilgjengelig som tekstfiler som kan bli framført som lydbok ved hjelp av egnet programvare
- Ved behov for ekstra hjelp til oppgaver / gjennomgang av stoffet kan studentene kontakte faglærerne via epost / telefon /Skype o.l.
- Eksamen kan bli tilrettelagt etter vurdering og vedtak (bruk av PC, lengre tid, muntlig gjennomgang etc). Se «§ 4-8, Eksamen under særlige vilkår» i forskrift for Trøndelag høiere yrkesfagskole.

10.2 Veiledning

Læreren vil ha ei viktig rolle som veileder og tilrettelegger for læring. I studentens arbeid med oppgaveløsning, prosjektarbeid, praksis og i gruppearbeidene skal veiledning fokusere på hvordan ny kunnskap kan benyttes mest mulig i bredden av sin gamle og nye kunnskap. Veiledning bør ha som mål å vise sammenheng mellom teori og praksis. Refleksjon før, under og etter handling er vesentlig for at yrkesutøvelsen skal være god.

10.3 Arbeidsformer/ samlingsbasert

I samlingene er det vekt på forelesninger, veiledning og oppgaveløsning, som kommer regelmessig ca 1 dag pr uke gjennom hele semesteret. Disse samlingene er desentraliserte ved hjelp av videokonferanse.

Skolen legger vekt på å trekke inn sektorens organisasjoner og øvrige fagmiljøer. Bruk av videokonferanse som undervisningsmedium gjør det mulig å trekke inn fagkompetanse/ spisskompetanse fra hele landet.

Utenom samlingene er det kontakt/ veiledning gjennom kommunikasjonssystem som videokonferanse/ Skype o.l. og gjennom læringsplattforma, som for tida er Canvas.

Det brukes arbeidsmetoder som forelesninger, dialogpreget undervisning, gruppearbeid, prosjektarbeid med fokus på tverrfaglighet, sjølstudium, veiledning direkte eller via videokonferanse og læringsplattform, studentpresentasjoner og nettstøttet læring ved bruk av læringsplattformen Canvas. Skolen har god erfaring med studentpresentasjoner med diskusjoner i hele klassen selv om den er fysisk delt, men samtidig knyttet sammen ved hjelp av toveis videokonferanse.

Erfaringer fra praksisperiodene vil også kunne være naturlige tema for diskusjoner i klassen.

Studiet vil ha flere elementer:

- Undervisning (forelesninger, dialogpreget, oppgaveløsninger m.m)
- Sjølstudium
- Obligatoriske innlevering av teorioppgaver og rapporter
- Prosjektoppgaver, inkludert veiledning
- Praksis med rapportering.
- Obligatoriske ekskursjoner

10.3.1 Andre arbeidsformer

Eksterne forelesninger benyttes også i emnens teori. Skolen inngår avtale med ansatte fra ulike arbeidsplasser/ fagsentra innen studiefeltet som eksterne forelesere til undervisning i forskjellige emner. Dette er en viktig del av utdanningens faglige profil for å sikre en praksisnær kompetanse. Foreleserne samarbeider med lærerne, og utveksler gjensidig informasjon om faglig innhold og arbeidsformer.

Utover de arbeidsformene som er beskrevet, benyttes også videoopptak, film, og ulike gruppeøvelser og samhandlingsteknikker. Målet er å stimulere samhandling og personlig engasjement som en del av læringsprosessen.

10.3.2 Responstid

Responstida for tilbakemelding fra lærer vil variere, avhengig av hva det dreier seg.

I avtalt veiledningstid er responstida kort, bare avhengig av kommunikasjonsform, spørsmålets art og eventuell kø. Tilbakemelding på innleverte øvingsoppgaver kan ta alt fra en dag til ei uke (tilbakemelding på læringsplattforma). Tilbakemelding på direkte spørsmål via epost/læringsplattform på dagtid, utenom avtalt veiledningstid, kan skje med en gang/ i løpet av timer, men kan også ta lengre tid, avhengig av lærerens arbeidsplan. På kveldstid kan det skje like raskt, avhengig av om lærer er pålogget. Har studenten behov for raskere tilbakemelding kan det bli brukt telefon/ Skype o.l.

10.3.3 Oppmøte og fravær

Det er frivillig oppmøte på ordinære samlinger, men det blir notert oppmøte som et bidrag til å kunne følge opp enkeltstudenter. Det blir gjort opptak av alle samlingene og lagt tilgjengelig på læringsplattforma, både som hjelp ved lese-/ skrivevansker, til repetisjon og ved eventuelt fravær.

Det er pliktig oppmøte på praksis og ekskursjoner (som er en del av praksis). Praksisstedet har ansvar for å føre oppmøte. Ved fravær fra praksis større enn 5%, uansett årsak, vil student, skole og praksissted samarbeide om å finne løsninger for å forlenge praksisperioden som et av vilkårene for å oppnå godkjent praksis.

11 VURDERING

11.1 Formål

Vurderingsarbeidet har to formål

- Gi en korrekt vurdering av oppnådd kompetanse som munner ut i et formelt vitnemål
- Gi vurdering underveis i studiet som skal hjelpe og motivere studentene til videre innsats og være til hjelp i studiearbeidet

11.2 Vurderingsgrunnlag og gjennomføring

Det skal foretas en helhetlig vurdering av kompetansen (kunnskap, ferdighet og generell kompetanse) som studenten har tilegnet seg gjennom studiet.

Emnene 1 til 4 får emnekarakterer basert på vurdering av et avsluttende skriftlig arbeid på 2500 ord i hvert emne som blir vurdert av intern og ekstern sensor.

Praksis blir vurdert som bestått/ ikke bestått i fellesskap av praksisveileder og faglærer.

I emne 5, det tverrfaglige hovedprosjektet, skal studenten bruke oppnådd kompetanse fra hele studieområdet, og i tillegg vise sin evne til systematisk gjennomføring av et prosjektarbeid.

Emnekarakteren for hovedprosjektet vil i tillegg til å vise faglig kunnskap og ferdighet, avspeile gjennomføringsevne for prosjekt, evnen til skriftlig arbeid og til framføring.

Emnekarakteren for hovedprosjektet framkommer på grunnlag av underveisvurdering og en sluttvurdering av prosjektrapporten og muntlig presentasjon

Eksamenskarakteren i hovedprosjektet bli satt med grunnlag av et individuelt oppsummeringsnotat og en muntlig eksamen som tar utgangspunkt i prosjektrapporten og gitte kriterier.

Se nærmere om gjennomføring av hovedprosjektet og om vurdering av praksis.

11.3 Særskilt om praksis

Student, skole og praksissted undertegner en praksisavtale som regulerer gjennomføring av praksis, blant annet ved å fastlegge særskilte mål for praksisperioden. Vi viser ellers til læringsutbyttebeskrivelse og nærmere beskrivelse av gjennomføring av praksisperioden i kapittel 12.6, men vil også her minne om at praksisplass og opplegg for gjennomføring av praksis skal bli godkjent av skolen.

Vurdering av studentens innsats i praksisperioden foregår kontinuerlig. Den fortløpende vurderingen skal ta hensyn til rammefaktorer for praksis, studiets læringsutbytte, veiledningens innhold og valg av læresituasjoner.

Praksis gjennomføres over minimum 10 uker med veiledning av egen yrkesutøvelse, av kvalifiserte barne- og ungdomsarbeidere og av lærer. Vurderingsgrunnlaget er læringsutbyttebeskrivelsen knyttet til praksis, og oppsatte mål for den aktuelle praksisperioden.

Studenten skal levere en praksisrapport som inngår i vurderingsgrunnlaget for om praksis blir vurdert til bestått eller ikke bestått.

Praksisperioden blir vurdert i fellesskap av praksisveileder og faglærer.

Målene for praksisperioden skal være nådd ved fullført periode, og de danner grunnlag for vurdering av bestått/ ikke bestått praksisperiode i henhold til de aktuelle læringsutbyttebeskrivelsene. Praksis er obligatorisk, og ved fravær ut over 5%, uansett årsak, må student, skole og praksisplass i samarbeid finne mulighet for å ta igjen tapt praksis, som et av vilkårene for bestått praksis.

11.4 Vurdering og gjennomføring for hovedprosjektet

Her skal studentene ta i bruk og utvikle kunnskap de har tilegnet seg i ett eller flere andre emner.

Hovedprosjektet skal være praksisbasert og fortrinnsvis bli gjennomført i gruppe med andre studenter, men etter søknad kan skolen godkjenne individuelt gjennomført hovedprosjekt.

Studenten velger emne for prosjektet i samarbeid med skolen i god tid før prosjektarbeidet starter.

Skolen ønsker at studenten er aktiv i selv å innhente utkast til prosjekt, gjerne fra egen arbeidsplass. Skolen vil også hjelpe til med å innhente aktuelle problemstillinger/ utfordrende arbeidsoppgaver.

Prosjektet kan være praktisk rettet, rent teoretisk, eller en mellomting, og skal munne ut i en rapport på 5000 ord og en muntlig presentasjon (for oppdragsgiver, medstudenter, sensorer og andre interesserte).

11.4.1 Tidspunkt og tidsramme

Hovedprosjektet skal bli gjennomført i siste del av studiet.

Hovedprosjektet er på 10 studiepoeng, som tilsvarer 411 arbeidstimer pr student.

11.4.2 Organisering og rettleiding

- Prosjektet bør ha en ekstern oppdragsgiver/ samarbeidspartner, valgt ut og godkjent i samarbeid med skolen. Denne representanten kan komme fra relevant arbeidsplass, relevant fagmiljø og lignende.
- Studentgruppa får tildelt en bestemt veileder fra skolen for prosjektet, og skal rapportere om utviklinga i prosjektet etter avtale mellom veileder og student / gruppe.
- Arbeidet med prosjektet skal følge skolens håndbok for hovedprosjekt, som inneholder krav til organisering, timeføring, rapportering, avtaler m.m.

11.4.3 Startsamling

Før prosjektet starter, skal studentgruppa i samarbeid med den eksterne representanten utvikle forslag til en prosjektplan, med målsettinger.

Denne planen skal bli diskutert på møte der studenten/ studentene, skolens veileder og den eksterne representanten er til stede.

Møtet skal munne ut i en avtale mellom studenter, oppdragsgiver og skolen om rammene for prosjektarbeidet. Her blir man også samde om rettigheter, unntak fra offentlighet etc.

11.4.4 Underveisevaluering

Omtrent midtvegs i prosjektperioden blir det gjennomført ei underveisevaluering.

En muntlig presentasjon for medstudenter om prosjektstatus inngår i vurderingsgrunnlaget.

11.4.5 Sluttevaluering

For å gå opp til avsluttende eksamen i emne 5, hovedprosjekt, må emne 6, praksis, være gjennomført og vurdert til «bestått». Tilsvarende må minst 75% deltakelse i ekskursjoner være dokumentert. Etter søknad kan skolen gi dispensasjon for rekkefølgekravet dersom det av spesielle grunner er vanskelig å bli ferdig med praksis før eksamen.

- Prosjektet skal munne ut i en rapport, og i en muntlig presentasjon om prosjektet for medstudenter, skolen, oppdragsgiver/ samarbeidspartner og andre interesserte.
Dette gir grunnlaget for å fastsette emnekarakteren.
- Hver student i prosjektet skal utarbeide et kort, individuelt prosjektnotat. Det blir i tillegg en individuell muntlig eksaminasjon om prosjektet, med utgangspunkt i prosjektrapporten.
Dette gir grunnlaget for å fastsette eksamenskarakteren

11.4.6 Evalueringsgrunnlag

Underveisevalueringa utgjør 30% av evalueringsgrunnlaget, og omfatter:

- Faglig innhold
- Kommunikasjon, samarbeid, problemløsning og rapportering
- Prosjektarbeidet som prosess og overordnet kompetanse
- Samarbeidet med oppdragsgiver inngår i evalueringa

Sluttevalueringa utgjør 70% av evalueringsgrunnlaget og blir knyttet til studentens/ studentgruppas sluttprodukt / rapport og muntlig presentasjon (for oppdragsgiver, medstudenter, sensorer og andre interesserte).

Ekstern sensor og faglærer vil i samarbeid sette emnekarakteren.

11.4.7 Evalueringsgrunnlaget for eksamenskarakter

Studentens individuelle prosjektnotat og den muntlige eksaminasjonen gir grunnlaget for å fastsette eksamenskarakteren. Eksaminasjonen vil ta utgangspunkt i prosjektrapporten og prosjektets fagområde. Ekstern sensor og faglærer vil i samarbeid sette eksamenskarakteren.

11.4.8 Eksterne sensorer

Skolen bruker eksterne sensorer, som sammen med faglærer evaluerer alle sider ved hovedprosjektet som avsluttende eksamen. Skolen bruker i tillegg eksterne sensorer, som sammen med faglærer evaluerer avsluttende oppgaver for å sette emnekarakterer på hvert av emnene 1, 2, 3 og 4.

11.5 Kriterier som anvendes ved vurdering av innleverte skriftlige arbeider

1. *Faglig profil*

Oppgaven holder fokus på det aktuelle fagområdet, men kan også vise evne til å trekke inn og vurdere hvordan andre fagområder virker inn.

2. *Kunnskap*

Oppgaven viser at studenten kan finne frem i pensum og annen relevant litteratur på en måte som viser forståelse for dokumentert arbeid og kunnskapsbasert praksis som støtter egne funn. Kunnskapen anvendes og dokumenteres med kildehenvisninger i teksten og litteraturlisten.

3. *Selvstendighet og drøfting*

Oppgaven bærer preg av selvstendige vurderinger og viser evne til å analysere og tolke på bakgrunn av faglige vurderinger. Sammenheng mellom teori og praksis belyses ved hjelp av praksisseksempler.

4. *Etiske overveielser*

Etiske momenter i forhold til problemstillingen belyses og drøftes.

5. *Fremstilling*

Oppgaven bærer preg av god skriftlig fremstilling og har klart og entydig språk. Den er forskriftsmessig oppbygd og følger retningslinjer for oppgavetekniske forhold.

Den anvendte litteratur refereres nøyaktig og korrekt både i teksten og i litteraturlisten. Bruk av litteratur inngår i vurderinga.

11.6 Følgende vurderingsformer benyttes

- Karakterskalaen A-F for emnekarakter i emne 1 – 5 og eksamenskarakter i emne 5, hovedoppgave
- Bestått eller ikke bestått for emne 6, praksis

11.6.1 Kvalitativ beskrivelse av de enkelte karaktertrinnene for emnene

En kvalitativ beskrivelse av de enkelte karaktertrinnene legges til grunn for karaktersettinga. Den skal beskrive kjennetegn på grad av måloppnåelse for kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse: Studenten skal kunne omsette teoretisk kunnskap til handlingskompetanse i sitt arbeid på gården og rådgiving av andre.

Karakterskalaen synliggjør studentens kompetansenivå som betegnes med en bokstavkarakter.

b. Det skal benyttes bokstavkarakter fra A til F. Karakteren A er beste karakter, og E er dårligste karakter for å bestå eksamen. Karakteren F innebærer at eksamen ikke er bestått. Det foretas en redegjørelse individuelt eller individuelt i gruppe, av fordypningsoppgaven etter at sensuren er offentliggjort.

Nivå	Symbol	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
Over middels grad av måloppnåelse	A	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Studenten har svært gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
	B	Meget god prestasjon. Studenten har meget gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
Middels grad av måloppnåelse	C	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Studenten har gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
	D	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Studenten har nokså gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
Under middels grad av måloppnåelse	E	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Studenten har oppfylt minimumskravene som stilles til kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

	F	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Studenten har ikke bestått på grunn av vesentlige mangler når det gjelder kunnskaper, ferdigheter eller generell kompetanse.
--	---	---

11.7 Vitnemål og kompetansebevis

Vitnemål utstedes for fullført studium. Vitnemålet skal omfatte de emnene som inngår i utdanninga og de karakterene som er oppnådd. På vitnemålets bakside beskrives innholdet i de gjennomførte emnene i samsvar med fagplan.

Hvis studenten har tatt enkeltemner, eller ikke har fullført eller bestått hele utdanningen, utstedes det kompetansebevis på forespørsel fra studenten.

12 OVERSIKT OVER EMNER OG TEMA

Utdanningstilbudet består av fire emner, hvorav en fordypningsoppgave/prosjekt. Emnene består av flere delemner med tilhørende mål for læringsutbytte. Mer konkrete mål for delemnene er i vedlegg 1.

12.1 EMNE 1 (10 studiepoeng)

00HH12A Felles grunnlag fagskoleutdanninger i helsefagene

Kunnskap	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• har kunnskap om menneskesyn, menneskerettigheter, yrkesetiske prinsipper og retningslinjer, og etisk refleksjon knyttet til arbeid i helse- og omsorgssektoren• har kunnskap om kommunikasjonsteori, -teknikker og -former, samhandling og konflikthåndtering knyttet til arbeid i helse- og omsorgssektoren• har innsikt i relevante lover og forskrifter innen helse- og omsorgssektoren som regulerer rettigheter, ansvar, plikter og kvaliteten på tjenestetilbud på kommunalt, regionalt og statlig nivå• har kunnskap om levekår og folkehelse i velferdsstatens utvikling, og om helse- og omsorgspolitiske føringer• har kunnskap om begreper innen sosiologi og psykologi knyttet til enkeltindividet, familien og sosialt nettverk• har kunnskap om læring, IKT, studieteknikk og arbeidsformer i studiet
Ferdigheter	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• kan anvende kunnskap om yrkesetiske prinsipper og retningslinjer, til etisk refleksjon rundt praktiske og teoretiske problemstillinger i helse- og omsorgssektoren• kan anvende kunnskap om kommunikasjonsteori, -teknikker og -former til å samhandle profesjonelt med brukere, pårørende og kollegaer• kan anvende kunnskap om levekår og folkehelse i velferdsstatens utvikling, og om helse- og omsorgspolitiske føringer• kan anvende kunnskap innen sosiologi og psykologi til å motivere brukeren slik at han eller hun tar i bruk egne ressurser og opplever mestring• kan kartlegge aktuelle brukersituasjoner og iverksette relevante tiltak i samarbeid med kolleger og medstudenter• kan anvende aktuelt lovverk og forskrifter for helse- og omsorgssektoren i egen yrkesutøvelse• kan finne fagstoff og anvende kunnskap om læring, IKT, studieteknikk og arbeidsformer til å løse oppgaver i studiet

Generell kompetanse	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• har forståelse for yrkes- og profesjonsetikk og hvordan dette påvirker yrkesutøvelsen• har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk gjennom refleksjon over egen praksis og kommunikasjon i situasjoner med brukere, pårørende og kollegaer• kan kommunisere og samhandle med brukere for å ivareta deres individuelle behov, i tråd med prinsipper om brukermedvirkning og respekt for enkeltindividets verdi og verdighet• kan bygge relasjoner basert på likeverdighet og respekt, slik at brukere og pårørende opplever trygghet og har tillit til tjenestetilbudet• kan samarbeide og bygge relasjoner til medstudenter og kollegaer• har forståelse for betydningen sosiologi, psykologi, etikk og kommunikasjon har i egen yrkesutøvelse
----------------------------	---

12.1.1 Sentrale tema i emne 1

Emne 1 og innhold	Felles grunnlag fagskoleutdanninger i helsefagene består av delemnene <ul style="list-style-type: none">a) Arbeidsformer og metoder i studietb) Helsefagene i samfunnetc) Etikkd) Kommunikasjon og samhandlinge) Stats- og kommunalpolitikk, helse- og omsorgspolitikf) Sosiologi og psykologi
Delemne 1a	<i>Arbeidsformer og metoder i studiet</i> Sentrale tema <ul style="list-style-type: none">• Læring• Studieteknikk• Prosjekt- og utviklingsarbeid• Teori og erfaringsbasert kunnskapsbygging• Refleksjon• Informasjonsteknologi
Delemne 1b	<i>Helse- og oppvekstfagene i samfunnet</i> Sentrale tema <ul style="list-style-type: none">• Helse- og omsorgsfagenes utvikling• Teorier og begreper innen helse- og omsorgsfagene• Verdier og normer i samfunnet og i helse- og omsorgsfagene
Delemne 1c	<i>Etikk</i> Sentrale tema <ul style="list-style-type: none">• Menneskesyn• Livssyn og verdier• Menneskerettighetene

	<ul style="list-style-type: none">• Etikk og moral, verdier og prinsipper, etiske dilemmaer• Etisk refleksjon og refleksjonsmodeller• Samfunnsmessige perspektiv og utfordringer i forhold til verdier og normer• Yrkesetikk• Brukermedvirkning• Makt, tvang og kontroll
Delemne 1d	<p><i>Kommunikasjon og samhandling</i></p> <p>Sentrale tema</p> <ul style="list-style-type: none">• Kommunikasjonsteori• Kommunikasjon i et hjelperperspektiv• Konflikthåndtering• Tverrkulturell samhandling• Samhandling i grupper og i organisasjoner• Relasjonskompetanse• Veiledning
Delemne 1e	<p><i>Stats- og kommunalpolitikk, helse- og omsorgspolitikk</i></p> <p>Sentrale tema</p> <ul style="list-style-type: none">• Samfunnets og velferdsstatens utvikling, helse- og omsorgspolitiske prioriteringer• Folkehelse• Hverdagsmestring• Lovverket som regulerer helse- og omsorgssektoren• Helse- og omsorgssektoren på kommunalt, regionalt og statlig nivå• Offentlig og privat ansvar og omsorg• Profesjonalisering i helse- og omsorgssektoren• Økonomi og finansiering• Kvalitetssikring, internkontroll og kvalitetsutvikling• Omsorgsforskning
Delemne 1f	<p><i>Sosiologi og psykologi</i></p> <p>Sentrale tema</p> <ul style="list-style-type: none">• Familien som sosial og kulturell institusjon• Helse og sosial ulikhet• Roller, makt og avmakt• Utviklingsteorier• Emosjoner, behov og motivasjon• Kriser og forsvarsmekanismer• Gruppepsykologi og nettverksteori

12.2 EMNE 2 (7 studiepoeng)

00HH12B Helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid

Kunnskap	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• har kunnskap om aldringsteorier, og om aldring i et fysisk, psykisk, sosialt og kulturelt perspektiv• har kunnskap om eldre menneskers situasjon i dagens samfunn og om hva den eldre selv, helsepersonell og samfunnet kan gjøre for å fremme helse og forebygge sykdom• har kunnskap om funksjonsnedsettelse, funksjonshemming, habilitering og rehabilitering hos eldre• har kunnskap om mestring og mestringsstrategier hos eldre• har kunnskap om kartleggingsverktøy som brukes for å vurdere funksjonsevne og ADL-ferdigheter hos eldre, og risiko for ulykker i Eldres bomiljø• har innsikt i nasjonale anbefalinger for ernæring og fysisk aktivitet• kan oppdatere sin kunnskap om hjelpemidler og tilpasning av omgivelser slik at eldre kan oppleve mestring og selvstendighet ved funksjonsnedsettelse og tap av ferdigheter• forstår at eldre er en ressurs, og at helsefremmende og forebyggende arbeid blant eldre bidrar til verdiskapning i samfunnet
Ferdigheter	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• kan anvende kunnskap om aldringsteorier, og om aldring i et fysisk, psykisk, sosialt og kulturelt perspektiv• kan anvende kunnskap om eldre menneskers situasjon i dagens samfunn og om hva den eldre selv, helsepersonell og samfunnet kan gjøre for å fremme helse og forebygge sykdom• kan anvende kunnskap om funksjonsnedsettelse, funksjonshemming, habilitering og rehabilitering hos eldre• kan anvende kunnskap om mestring og mestringsstrategier hos eldre• kan anvende kunnskap om kartleggingsverktøy som brukes for å vurdere funksjonsevne og ADL-ferdigheter hos eldre, og risiko for ulykker i Eldres bomiljø• kan anvende nasjonale anbefalinger for ernæring og fysisk aktivitet• kan finne informasjon om hjelpemidler og tilpasning av omgivelser slik at eldre kan oppleve mestring og selvstendighet ved funksjonsnedsettelse og tap av ferdigheter• kan anvende kunnskap om at eldre er en ressurs, og at helsefremmende og forebyggende arbeid blant eldre bidrar til verdiskapning i samfunnet• kan kartlegge og identifisere den Eldres ressurser og behov for tiltak, knyttet til ernæring, tannhelse, funksjonsnivå og sikkerhet i hjemmet

Generell kompetanse	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• har forståelse for etiske prinsipper, utfordringer og dilemmaer knyttet til arbeid med eldre og deres pårørende• kan samarbeide med den eldre og de pårørende på en måte som ivaretar brukermedvirkning og mestring, og som møter den eldres behov for meningsfull aktivitet
----------------------------	--

12.2.1 Sentrale tema i emne 2

Emne 2 og innhold	Helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid består av delemmene a) Helse og aldring b) Helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid c) Rehabilitering
Delemne 2a	<i>Helse og aldring</i> Sentrale tema <ul style="list-style-type: none">• Det friske, eldre mennesket• Aldring og aldringsteorier• Livskvalitet• Eldre menneskers opplevelse av funksjonsnedsettelse• Eldre som pårørende• Mestring og mestringsstrategier• Aktivitet• Ensomhet og isolasjon• Søvnforstyrrelser• Bruk og misbruk av legemidler• Overgrep og vold mot eldre• Sorg og sorgreaksjoner• Krise og tapsreaksjoner
Delemne 2b	<i>Helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid</i> Sentrale tema <ul style="list-style-type: none">• Helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid• Empowerment• Aktiv omsorg• Ernæring• Tannhelse• Fysisk aktivitet og trening• Intellektuell og mental aktivitet• Åndelig og eksistensielle behov• Sosialt nettverk og nettverksarbeid• Bolig og boformer• Kultur og kreativ omsorg• Forebyggende arbeid mot brann, fall og bruddskader• Helse i plan og universell utforming

	<ul style="list-style-type: none">• Velferdsteknologi
Delemne 2c	<p>Rehabilitering</p> <p>Sentrale tema</p> <ul style="list-style-type: none">• Funksjonsnedsettelse, fysisk, psykisk og sosialt• Rehabilitering og habilitering• Universell utforming og tilpassing• Motivasjonsteori• Undervisning, veiledning og rådgivning, individuelt og i grupper• Trening for å gjenvinne ferdigheter• Tekniske hjelpemidler• Nye arbeidsmønstre, alternative framgangsmåter og arbeidsteknikker• Tilrettelegging av omgivelsene i hjem, nærmiljø.• Likemannsarbeid og selvhjelpsgrupper• Bruker- og interesseorganisasjoner

12.3 EMNE 3 (11 studiepoeng)

00HH12C Behandling, pleie og omsorg ved sykdom, skader og funksjonsnedsettelse

Kunnskap	Studenten
	<ul style="list-style-type: none">• har kunnskap om den geriatrike pasienten, polyfarmasi og om hvordan sykdom og funksjonssvikt kan opptre annerledes og mer komplekst hos eldre enn hos yngre mennesker• har kunnskap om aldersrelaterte sykdommer: diagnostikk, behandling, sykepleie, rehabilitering og lindrende omsorg• har kunnskap om demens, psykiske lidelser hos eldre og personsentrert omsorg• har innsikt i nasjonale planer, retningslinjer og anbefalinger knyttet til aldersrelaterte sykdommer og skader• har kunnskap om faglige verktøy for kartlegging av sykdom, skade og funksjonsnedsettelse hos eldre• kan oppdatere sin kunnskap om behandling, sykepleie, rehabilitering og lindrende omsorg ved sykdom, skader og funksjonsnedsettelse hos eldre

Ferdigheter	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• kan anvende kunnskap om den geriatriske pasienten, og om sykdom, skader og funksjonsnedsettelse hos eldre, i behandling og rehabilitering, og til å planlegge og iverksette tiltak som ivaretar den eldre behov for aktivitet, pleie og omsorg• kan kartlegge og rapportere tilstand og funksjonsnivå hos eldre ved hjelp av standardiserte observasjonsskjemaer og kartleggingsverktøy• kan kartlegge utfordrende atferd, og identifisere faglige og etiske problemstillinger og behov for tilrettelegging og tillitsskapende tiltak• kan kartlegge situasjoner hos pasienter i livets slutfase, og identifisere faglige og etiske problemstillinger og behov for å iverksette tiltak• kan anvende kommunikasjonsformer og –teknikker for å oppnå tillit, brukermedvirkning og å unngå krenkelser og overgrep• kan anvende kunnskap om behandling, rehabilitering og lindrende omsorg til eldre pasienter med akutte, kroniske og progredierende sykdommer og skader• kan anvende kunnskap om demens, psykiske lidelser hos eldre og personsentrert omsorg
Generell kompetanse	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• har forståelse for yrkesetiske prinsipper i arbeidet med eldre og deres pårørende• har utviklet en etisk grunnholdning i møte med eldre mennesker med deres sykdommer, skade og funksjonsnedsettelse

12.3.1 Sentrale tema i emne 3

Emne 3 og innhold	Behandling, pleie og omsorg ved sykdom, skader og funksjonsnedsettelse består av delemnene <ul style="list-style-type: none">a) Den geriatriske pasientenb) Somatiske sykdommer, skader og funksjonsnedsettelse hos eldrec) Forvirringstilstand (delirium)d) Demense) Psykiske lidelser hos eldre
Delemne 3a	<i>Den geriatriske pasienten</i> <p>Sentrale tema</p> <ul style="list-style-type: none">• Sammenheng mellom aldersforandringer, sykdom og funksjon• Skrøpelige eldre• Multisykdom og sammensatte behov• Geriatrik utredning

Delemne 3b	<i>Somatiske sykdommer, skader og funksjonsnedsettelse hos eldre</i> Sentrale tema <ul style="list-style-type: none">• Sansesvikt• Observasjoner og sykepleie til akutt syke gamle• Akutte sykdommer, funksjonssvikt og skader, diagnostikk og behandlingsprinsipper• Sykepleie til akutt syke, eldre pasienter• Progredierende og kroniske sykdommer, diagnostikk og behandlingsprinsipper• Sykepleie til eldre pasienter med progredierende og kroniske sykdommer• Medikamenter og medikamenthåndtering; observasjoner og bivirkninger.• Sykdom og konsekvenser for personlig hygiene, munnhelse, ernæring, bevegelse og aktivitet, eliminasjon, respirasjon og sirkulasjon• Smerter og smertelindring• Omsorg ved livets slutt
Delemne 3c	<i>Forvirringstilstand (delirium)</i> Sentrale tema <ul style="list-style-type: none">• Delirium - diagnostikk og årsaker• Forebygging, tiltak og begrensning av delirium
Delemne 3d	<i>Demens</i> Sentrale tema <ul style="list-style-type: none">• Biologiske, psykologiske og miljømessig aspekter ved demens, utredning og diagnostikk• Personsentrert omsorg• Kommunikasjon og samhandling• Miljøbehandling- fysiske rammer og tilrettelegging, psykososialt miljø, metoder og aktiviteter• Forståelse av utfordrende atferd• Bruk av tvang, etiske og juridiske retningslinjer, utfordringer og dilemmaer• Samarbeid med pårørende
Delemne 3e	<i>Psykiske lidelser hos eldre</i> <i>Sentrale tema:</i> <ul style="list-style-type: none">• Psykiske lidelser, utredning og diagnostikk• Medikamentell og ikke-medikamentell behandling• Kommunikasjon og samhandling• Miljøbehandling- psykososialt miljø, metoder og aktiviteter• Bruk av tvang, etiske og juridiske retningslinjer, utfordringer og dilemmaer• Selvmord• Rusmisbruk

12.4 EMNE 4 (7 studiepoeng) 00HH12D Organisering, system og ledelse

Kunnskap	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• har innsikt i pasientforløp og kunnskap om aktørenes roller og ansvar• har kunnskap om tverrfaglig og flerfaglig samarbeid, om saksbehandling og om koordinering av helsetjenester• har kunnskap om ledelse, medarbeiderskap og organisasjonskultur i virksomheter i helse- og omsorgssektoren• har kunnskap om familieomsorg og frivillig arbeid• har kunnskap om veiledning og pedagogiske prinsipper• har innsikt i kunnskapsbasert praksis og kjennskap til omsorgsforskning• har kunnskap om utviklingsarbeid og innovasjon i helse- og omsorgssektoren• forstår at en velfungerende helsetjeneste bidrar til verdiskapning i samfunnet
Ferdigheter	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• kan anvende kunnskap om pasientforløp og om aktørenes roller og ansvar• kan anvende kunnskap om tverrfaglig og flerfaglig samarbeid, om saksbehandling og om koordinering av helsetjenester• kan anvende kunnskap om veiledning og pedagogiske prinsipper til å informere og veilede brukere og pårørende• kan anvende kunnskap om medarbeiderskap og organisasjonskultur for å bidra til et godt arbeidsmiljø• kan kartlegge observasjoner, bruke IKT i dokumentasjon og rapportering i helse- og omsorgssektoren• kan anvende velferdsteknologi• kan anvende relasjonskompetanse i samarbeid med familie, frivillig arbeid og annet nettverk• kan anvende kunnskap om kunnskapsbasert praksis og kjennskap til omsorgsforskning
Generell kompetanse	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• kan bygge relasjoner med kollegaer, og på tvers av avdelinger og etater i samarbeid om tjenestetilbud i helse- og omsorgssektoren• kan bidra til å utvikle arbeidsmetoder og tjenestetilbud på arbeidsplassen, gjennom kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon

12.4.1 Sentrale tema i emne 4

Emne 4 og innhold	<p>Organisering, system og ledelse består av delemnene</p> <ul style="list-style-type: none">f) Aktører i pasientforløpetg) Organisering og samhandling i pasientforløpeth) Yrkesutøvelse og arbeidsverktøyi) Kommunikasjon og veiledning
--------------------------	---

Delemne 4a	<i>Aktører i pasientforløpet</i> Sentrale tema <ul style="list-style-type: none">• Familieomsorg• Kommunale helse- og omsorgstjenester• Spesialisthelsetjenester• Andre aktuelle tjenester• Frivillig arbeid
Delemne 4b	<i>Organisering og samhandling i pasientforløpet</i> Sentrale tema <ul style="list-style-type: none">• Organisering og ledelse• Samhandling og koordinering av tjenestetilbudene• LEON- prinsippet• Samarbeid med familie og frivillige aktører• Tverrfaglig- og flerfaglig samarbeid
Delemne 4c	<i>Yrkesutøvelse og arbeidsverktøy</i> Sentrale tema <ul style="list-style-type: none">• Yrkesrolle og identitet• Kunnskapsbasert praksis• Arbeidskultur, kreativitet og endringskompetanse• Utviklingsarbeid• Kultur mangfold og yrkesutøvelse• Individuell plan• E-helse• Dokumentasjon og IKT• Velferdsteknologi• Saksbehandling
Delemne 4d	<i>Kommunikasjon og veiledning</i> Sentrale tema <ul style="list-style-type: none">• Relasjonskompetanse• Kommunikasjons- og veiledningskompetanse• Grunnleggende pedagogiske prinsipper

12.5 EMNE 5 (10 studiepoeng)

00HH12E Hovedprosjekt

Studentene skal gjennomføre et obligatorisk fordypningsarbeid kalt hovedprosjektet. Dette arbeidet skal være praksisrettet, og knyttet til ett eller flere temaer i utdanningen. Studentene skal gjennom hovedprosjektet vise refleksjon og bruke både teori og erfaringer fra praksis. Hovedprosjektet kan gjennomføres individuelt eller i gruppe. Studentene velger selv tilleggslitteratur for emne 5, uten krav om et minste antall sider. For referanse til brukt litteratur, viser vi til kapittelet «Kriterier som anvendes ved vurdering av innleverte skriftlige arbeider».

Kunnskap	Studenten <ul style="list-style-type: none">• har innsikt i kunnskapsbasert praksis• har kunnskap om utviklingsarbeid og kan oppdatere sin kunnskap om nasjonale planer, utviklingsprosjekter og innovasjon i helse- og omsorgssektoren• kan oppdatere sin kunnskap om faglige og etiske problemstillinger knyttet til arbeid med eldre
Ferdigheter	Studenten <ul style="list-style-type: none">• kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for en valgt problemstilling knyttet til arbeid med eldre• kan anvende kunnskap til å belyse, vurdere og reflektere over en valgt problemstilling knyttet til arbeid med eldre• kan, innenfor eget ansvars- og arbeidsområde, planlegge, iverksette og evaluere tiltak og aktiviteter for eldre
Generell kompetanse	Studenten <ul style="list-style-type: none">• har forståelse for yrkesetiske retningslinjer som regulerer yrkesutøvelsen innen helse- og omsorgstjenesten• har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk ved at brukermedvirkning, den eldre brukerens integritet, og faglig forsvarlighet ivaretas• kan gjennom kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon på arbeidsplassen, bidra til å bedre kvaliteten på arbeidsplassens tjenestetilbud

12.6 EMNE 6 (15 studiepoeng) 100HH12P Praksis

Læringsutbyttet i praksis skal gjenspeile innholdet i teoriemnene 1 - 4. Praksisplassen og gjennomføringen skal alltid godkjennes av skolen. Det kan velges mellom to ulike former for praksis:

1. *Praksisutplassering* på arbeidsplasser som tilbyr helsetjenester til eldre mennesker (hjemmetjenester, helsehus, sykehjem, omsorgsbolig, bofellesskap, dagsenter, eldresenter, etc), er egnet for studenter som ikke har praksis fra arbeid med eldre mennesker og/eller som ikke har sitt daglige arbeid innen fagfeltet.
2. *Praksis gjennomført som prosjektarbeid på egen arbeidsplass innenfor oppvekstsektoren*
Dette er aktuelt for studenter som har sitt daglige arbeid innenfor fagfeltet. Prosjektarbeidet skal gjennomføres i henhold til fastlagte retningslinjer.
Prosjektarbeidet har som målsetting å bidra til fagutvikling i praksisfeltet som også kommer barn og ungdom og deres familier til gode.
Studentene må i praksisperioden gjøre et endringsarbeid/ utviklingsarbeid innen Helse, aldring og aktiv omsorg på egen arbeidsplass, basert på mål fra ett eller flere emner, konkretisert i fellesskap mellom faglærer, praksisveileder og student. Praksis er et felles ansvar for arbeidstaker og arbeidsgiver, og denne formen for praksis krever at studenten får tid til utviklingsarbeid og veiledning. Studentene får synliggjort sin kompetanse innenfor egen organisasjon. Dette kan bidra til kompetanseutvikling på arbeidsplassen samt at den enkelte arbeidstaker får andre oppgaver og økt ansvar.

Til arbeid med endrings/ utviklingsarbeid skal studenten disponere minimum 1 time/ uke.

Underveis i praksisperioden skal studenten skrive et refleksjonsnotat/ logg fra hver uke på 1-2 sider – denne skal godkjennes av lærer:

- Hva er min opplevelse/ erfaring så langt denne uka?
- Hva har jeg lært?
- Hva kunne vært gjort annerledes?
- Hvorfor gikk det bra/ dårlig?

Refleksjonsnotat/ logg er en del av underlaget for utviklingsarbeidet som studenter med praksis på egen arbeidsplass skal utføre.

Veiledning i praksis er en forutsetning for å oppnå utdanningens læringsutbytte og ved begge former for praksis blir studenten fulgt opp av fagskolens faglærer og ekstern praksisveileder. Faglærer vil gi veiledning minimum 3x2 timer i praksis, det vil normalt si ved oppstart, midtevaluering og sluttevaluering. Dette er obligatoriske veiledninger for studenten. Ved behov kan antallet veiledningstimer økes. Formalisert veiledning og selvrefleksjon over tid bidrar til å tydeliggjøre den enkelte students personlige og faglige utvikling og som derigjennom bygger opp sin kompetanse i arbeidet med barn med særskilte behov.

Kompetansekrav for ekstern praksisveileder går fram av skolens forskrift for lærerkompetanse.

Studenten vil, i samarbeid med faglærer og praksisveileder, tilpasse læringsutbyttebeskrivelsene for praksis, til praksisstedets egenart og eget læringsbehov.

Individuelle læringsutbyttebeskrivelser og vilkår for gjennomføring av praksis blir formalisert i praksisavtale mellom student, skole og praksisplass.

Kunnskap	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• har kunnskap om hva som kjennetegner den geriatriske pasienten og om hvordan kompleksiteten gir konsekvenser for omsorgsutøvelsen• har kunnskap om faglige verktøy i arbeidet med kartlegging av ressurser, behov, funksjonsnivå og helsesvikt hos eldre• har kunnskap om organisering av eldreomsorgen og kjennskap til ansvar og oppgaver for aktører og samarbeidsparter i ulike pasientforløp• har innsikt i kunnskapsbasert praksis, og har kunnskap om utviklingsarbeid og kan oppdatere sin kunnskap om utviklingsprosjekter i helse- og omsorgssektoren
Ferdigheter	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• kan anvende kunnskap om helsefremmende og forebyggende arbeid til å veilede eldre om livsstilsendringer og om mestring når helse og funksjonsevne endres• kan anvende kunnskap om den geriatriske pasienten til å delta i behandling og rehabilitering, og til å planlegge og iverksette tiltak som ivaretar brukers behov for pleie og omsorg• kan anvende kommunikasjonsformer og teknikker profesjonelt i samarbeidet med brukere, pårørende, frivillige, kollegaer og andre yrkesgrupper• kan kartlegge tilstand, ressurser og behov hos eldre brukere ved hjelp av standardiserte observasjonsskjemaer og kartleggingsverktøy• kan kartlegge situasjoner i praksis og identifisere faglige og etiske problemstillinger og behov for å iverksette tiltak• kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger i praksis

Generell kompetanse	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk ved at han/hun ivaretar brukermedvirkning, den eldre brukerens integritet, og faglig forsvarlighet i praksis• kan utføre helsefremmende, forebyggende, behandlende, rehabiliterende og/eller lindrende omsorg etter den eldre brukerens individuelle behov• kan bygge relasjoner med kollegaer, og på tvers av avdelinger og etater i samarbeidet om tjenestetilbudet til eldre brukere• kan utvikle konkrete miljøtiltak for å bedre kvaliteten på tjenestetilbudet på arbeidsplassen• kan utvikle arbeidsmetoder og tjenester til eldre, gjennom kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon på arbeidsplassen
----------------------------	--

13 OBLIGATORISKE KRAV I EMNENE

Emne 1 – 4:

Her skal studenten gjennomføre et større prosjektarbeid/ oppgave med skriftlig innlevering på ca 2500 ord som avslutning på hvert emne.

Studenten skal delta på ekskursjoner med innlagt undervisning. Ekskursjonene blir lagt til ulike plasser/ institusjoner i Trøndelag, og det er pliktig oppmøte på 75%. Ved eventuelt fravær ut over dette, må studentene selv skaffe seg avtale om ekskursjon med tilsvarende innhold, og legge fram dokumentasjon på dette. Deltagelse i ekskursjoner må være godkjent av skolen som vilkår for å kunne gå opp i eksamen i emne 5 (hovedprosjektet).

Prosjektarbeidene/ oppgavene skal gjennomføres på bakgrunn av de temaene som er gjennomgått i emnene;

- Oppgavene skal i størst mulig grad relateres til aktuelle problemstillinger på egen eller andres arbeidsplass.
- De fleste emneoppgavene/ studiekravene blir gitt en rund ordlyd der student i samarbeid med lærer skal definere og konkretisere problemstillingene nærmere.

Dette blir gjort slik for at studenten skal få størst mulighet til å relatere oppgavene i sin praktiske hverdag og det behov arbeidsplassen har/ studentens valgte fordypning i studiet.

Øvrig hensikt med oppgavene/ ekskursjonene

- Arbeidet med oppgavene og deltaking i ekskursjoner skal bidra til integrering av de ulike kunnskapsområdene som er nødvendige for å utvikle faglig kompetanse innen «Helse, aldring og aktiv omsorg» Studiekravene skal stimulere studenten til både å oppsøke og tilegne seg ny kunnskap, og skal bidra til at studenten oppøver evne til faglig kommunikasjon og refleksjon med medstudenter og lærere.

- Oppgavene skal utfordre studenten på mange områder, som å sette seg inn i nytt fagstoff, reflektere over situasjoner i praksis, bli bevisst på personlige verdier, reflektere over egne erfaringer i lys av teoretiske perspektiver og utvikle gode samarbeidsevner.

- Oppgavene skal godkjennes av fagskolen. Studenten får tilbakemelding / kommentarer fra lærer ut fra gitte kriterier.

- På samlingene blir det gjennomført øvinger og gruppearbeid som forberedelse til de obligatoriske oppgavene i hvert emne.

Emne 6 (Praksis)

Her skal studenten levere en praksisrapport på minimum 5 sider (regnet ut fra Times New Roman, 12 pkt skrift og linjeavstand 1,5), og ha en framføring for medstudenter om erfaringene fra praksis. Praksisrapporten og framføringen inngår i vurdering av praksis (bestått/ ikke bestått).

Studenter med praksis på egen arbeidsplass gjennomfører et utviklingsarbeid. Arbeidet med dette skal gå fram av praksisrapporten. Nærmere informasjon om utviklingsarbeid, og om krav til logg/ refleksjonsnotat er å finne under omtale av emne 6, praksis.

13.1 Vurdering/ tilbakemelding på oppgaver

Den avsluttende oppgava i hvert emne blir vurdert av ekstern sensor i samarbeid med faglærer.

Underveis i arbeidet med oppgava får studenten veiledning fra faglærer.

14 EVALUERING AV STUDIET

Hensikten med evalueringsordningen er å gi studenten, læreren og fagskolen regelmessig informasjon om undervisningens kvalitet i forhold til studentens faglig og personlig utvikling.

Etter hvert teoriemne og etter fordypningsoppgaven avsettes det tid til formativ evaluering/ prosessevaluering. Dette gjennomføres ved at studentene svarer på spørreskjemaer.

Ved slutten av fullført studium avsettes tid til sluttvurdering av hele studiet.

15 LITTERATUR OG IT

15.1 Litteraturliste

ISBN nr.	Forlag	Tittel	Forfatter/ kommentar
Emne 1			
9788202421342	Cappelen Damm akademisk	Sosiologi og psykologi	Leif Helgesen
9788202421281	Cappelen Damm akademisk	Etikk og kommunikasjon	Kari Krüger Grasås m.fl.
9788205326897	Gyldendal akademisk	Kommunikasjon i relasjoner	Eide og Eide
9788205480124	Gyldendal juridisk	Helse og jus	Olav Molven (også som ebok)
9788205423985	Gyldendal akademisk	Metode og oppgaveskriving for studenter	Olav Dalland
Utvalg av lover og forskrifter etter nærmere informasjon fra lærer			
Emne 2,3,4 og 5			
9788205399372	Gyldendal akademisk	Pårørende til personer med demens	Rita Jakobsen og Siri Holmlien
9788205464490	Gyldendal akademisk	Geriatrisk sykepleie, god omsorg til den gamle pasienten	Marit Kirkvold m.fl.
9788245011395	Fagbokforlaget	Helsefremmende syke-	Åse Gammersvik og Torill

ISBN nr.	Forlag	Tittel	Forfatter/ kommentar
		pleie, teori og praksis	Larsen (red)
9788204096715	Damm	Aldring og livsvilkår	Hanne Tutland
9788244621649	Kommuneforlaget	Om rehabilitering	Trine Normann m.fl.
Utvalg av lover og forskrifter etter nærmere informasjon fra lærer			
Emne 6: Hovedprosjekt			
9788256272303	Vigmostad & Bjørke	Prosjektarbeid, en veiledning for studenter, utgave 4, 2012, 214 sider.	Erling Andesen, og Eva Schwencke
Ytterligere litteratur er avhengig av problemstillinga i hovedprosjektet			
Anbefalt litteratur/ støttelitteratur			
9788280611208	Aldring og helse	Lærebok Demens, Fakta og utfordringer	Engedal, Knut mf.fl
	Lovdata	Forskrift om individuell plan	www.lovdata.no
9788204096692	Damms	Organisering og yrkesutøvelse	Lars Gunnar Lingås
Helsedirektoratet	Kosthåndboken – Veileder i ernæringsarbeid i helse- og omsorgstjenesten, 2016	https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/kosthandboken-veileder-i-erneringsarbeid-i-helse-og-omsorgstjenesten	
Samhandlingsreformen, st.meld. nr. 47(2008-2009)			
Morgendagens omsorg, st. meld. Nr. 29 (2012-2013)			

Det kan komme endringer og tillegg. Vent med innkjøp til etter første møte med lærer

15.2 Bibliotekjenester

Biblioteket ved THYF avd Chr Thams fagskole har tilgang til bibliotekbasen oria.no (universiteter, høyskoler etc), og vil hjelpe studentene med bestillinger derfra. Dette dekker en rik tilgang til spesialisert litteratur innen Helse, aldring og aktiv omsorg. For litteratur ved andre biblioteker kan studentene søke i åpne databaser og låne med et nasjonalt lånekort. På skolen har studentene tilgang til Atekst, der man kan finne mye relevant for fagområdet som er publisert i norske media. Ut over dette abonnerer biblioteket på Helsemagasinet, og tar gjerne imot ytterligere forslag. Biblioteket vil være behjelpelig for bruk og opplæring i informasjonsressursene.

15.3 Krav til datautstyr

Alle studentene må ha tilgang til egen datamaskin og tilkobling til internett.

Datamaskina må ha programvare for tilkobling til internett, kontorstøtteprogram som kan skrive til og lese fra vanlig brukte dokumentformat (for tiden doc, docx, rtf, odt). Eksempler på slik programvare er Microsoft Office eller gratisprogrammet Libre Office. I tillegg er det behov for programvare som kan lese pdf-filer.

For å fungere i fjernundervisning, må datamaskina også ha kamera og mikrofon.

Kravene om kamera, mikrofon og andre forhold rundt nettilknytning, er nærmere forklart i fylkeskommunens video om nettskole: https://youtu.be/OPvTp_0I9ak

Skolens IT-personell er behjelpelig med oppsett av maskin.

15.4 Læringsplattformen Canvas

Skolen bruker for tiden Canvas som kommunikasjonsportal på internett mellom skolen og studentene. Opplæring i bruken av Canvas blir gitt på første samling. Lærerne vil etter behov gi ytterligere veiledning i bruken underveis i studiet, og ved dataspørsmål vil skolens IT-personale være behjelpelig.